

Obsahový vzdelávací štandard pre 1. stupeň základnej školy

a základnej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím

Slovenský jazyk a literatúra, časť: slovenský jazyk

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a rečových kompetencií* a súbor *jazykovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike. Časové úseky sú vymedzené dve:

- 1) do konca druhého ročníka,
- 2) do konca štvrtého ročníka.

V zhode s týmto rozdelením sa budú organizovať všetky formy mimoškolskej kontroly výsledkov vzdelávania.

Poznámka:

- ⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
- ✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku alebo ročníkoch.
- 👉 označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.

Obsahové štandardy slovenského jazyka

Poznávacie a rečové kompetencie

Motorické zručnosti

- 1) Samostatne písať jednoduché texty s dôrazom na dodržiavanie základných parametrov písma (písané alebo tlačené písmo).
- 2) Prečítať, podľa predlohy odpísať alebo podľa diktovania napísať a prečítať arabské číslice v súvislosti s učivom v matematike.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia

- 1) Pri ústnom prejave dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť.
- 2) Reprodukovať umelecký aj vecný text (doslovne, podrobne, stručne).

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť ich použiť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vedieť ich použiť.
- 3) Pri písomnom prejave aplikovať pravopisnú normu.

Analytické zručnosti

- 1) Uskutočniť jazykovú analýzu textu, vyhľadávať jazykové javy, vyhodnocovať ich a postupne zatrieďovať.

Tvorivé zručnosti s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia

- 1) Tvoriť jednoduchý vlastný text.
- 2) Ústne prezentovať vlastný text.
- 3) Napísať krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh).
- 4) Porozprávať príbeh na danú tému (podľa názvu, obrázkov atď.) s použitím priamej reči.
- 5) Dokončiť rozprávanie alebo neukončené prozaické dielo.
- 6) Vyjadriť dramtizáciou kratší prozaický alebo básnický text.

Informačné zručnosti

- 1) Používať jazykové príručky a slovníky, korigovať podľa nich vlastné texty.

Komunikačné zručnosti

- 1) Adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu.
- 2) Vyjadrovať sa neverbálne a chápať neverbálnu komunikáciu.
- 3) Verejne prezentovať a vyjadriť vlastný názor.

Písanie	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
samohlásky	✓	👍
dvojhĺásky	✓	👍
spoluhlásky	✓	👍
arabské číslice	✓	👍

Zvuková rovina jazyka a pravopis	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
abeceda	⊗	✓
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	✓	👍
hlásky, slabiky, slová	✓	👍
delenie hlások	✓	👍
samohlásky – spoluhlásky – dvojhĺásky	✓	👍
samohlásky	✓	👍
krátke – dlhé	✓	👍
spoluhlásky	✓	👍
tvrdé – mäkké	✓	👍
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	✓	👍
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	✓	👍
melódia vety	✓	👍
oznamovacej, opytovacej, rozkazovacej, želacej, zvolacej	✓	👍
úvodzovky	⊗	✓
priama reč, uvádzacia veta	⊗	✓
samohláska ä	✓	👍
obojaké spoluhlásky	⊗	✓
vybrané slová – príbuzné slová	⊗	✓
rozdeľovanie slov na slabiky	✓	👍
rozdeľovanie predponových slov	⊗	✓

Významová/lexikálna rovina	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
predpona	⊗	✓
odvođené slová	⊗	✓
synonymá	⊗	✓
antonymá	⊗	✓
ustálené slovné spojenie	⊗	✓
slovníky	⊗	✓

Tvarová/morfologická rovina	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
skloňovanie	⊗	✓
pád – pádové otázky	⊗	✓
podstatné mená	⊗	✓
všeobecné/vlastné	⊗	✓
rod	⊗	✓
mužský, ženský, stredný	⊗	✓
číslo	⊗	✓
jednotné, množné	⊗	✓
pád	⊗	✓
prvý, druhý, tretí, štvrtý, šiesty, siedmy	⊗	✓
prídavné mená	⊗	✓
zhoda v rode, čísle, páde	⊗	✓
zámená	⊗	✓
osobné – základné, prívlastňovacie	⊗	✓
číslovky	⊗	✓
základné	⊗	✓
radové	⊗	✓

Tvarová/morfologická rovina	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
slovesá	⊗	✓
časovanie	⊗	✓
prítomný čas	⊗	✓
minulý čas, budúci čas	⊗	✓
osoba 1., 2., 3.	⊗	✓
číslo	⊗	✓
čas	⊗	✓
minulý, prítomný, budúci	⊗	✓
neurčitok	⊗	✓
sloveso byť	⊗	✓
príslovky	⊗	✓
predložky	⊗	✓
spojky	⊗	✓

Syntaktická /skladobná rovina	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
veta	✓	☺
jednoduchá veta	⊗	✓
vety podľa obsahu	✓	☺
oznamovacia	✓	☺
opytovacia	✓	☺
rozkazovacia	✓	☺
želacia	⊗	✓
zvolacia	⊗	✓

Sloh	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
pozdrav	✓	☺
oslovenie	✓	☺
predstavenie sa	✓	☺
privítanie	✓	☺
rozlúčenie	✓	☺
prosba/želanie	✓	☺
poďakovanie	✓	☺
ospravedlnenie – ústne	✓	☺
ospravedlnenie s vysvetlením	⊗	✓
vyjadriť súhlas/nesúhlas	✓	☺
blahoželanie – ústne	✓	☺
blahoželanie – písomne	⊗	✓

Sloh	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
adresa	✓	👍
adresa odosielateľa	⊗	✓
pohľadnica	✓	👍
súkromný list – písomne	⊗	✓
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)	✓	👍
rozhovor	✓	👍
osnova	⊗	✓
rozprávanie – ústne	✓	👍
opis predmetu – ústne	✓	👍
opis ilustrácie/obrázka – ústne	✓	👍
nápis	⊗	✓
nadpis	✓	👍
odsek	⊗	✓
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne	⊗	✓
úvod, jadro, záver	⊗	✓
časová postupnosť v rozprávaní	⊗	✓
opis – ústne/písomne	⊗	✓
predmetu	⊗	✓
obrázku/ilustrácie	⊗	✓
osoby	⊗	✓
umelecký a vecný text	⊗	✓
názor	⊗	✓
krátke správy	⊗	✓
oznam	⊗	✓
správa	⊗	✓
reprodukcia ústna	⊗	✓

Obsahový vzdelávací štandard pre 1. stupeň základnej školy a základnej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: literárna výchova

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu *poznávacích a čitateľských kompetencií* a súbor *literárnovedných termínov*, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť *povinne zaradené* do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike. Časové úseky sú vymedzené dva:

- 1) do konca druhého ročníka,
- 2) do konca štvrtého ročníka.

V zhode s týmto rozdelením sa budú organizovať všetky formy mimoškolskej kontroly výsledkov vzdelávania.

Poznámka:

- ⊗ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
- ✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku alebo ročníkoch.
- ☞ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.

Obsahové štandardy literárnej výchovy

Poznávacie a čitateľské kompetencie

Technika čítania a verejná prezentácia textu s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia

- 1) Na základe predchádzajúcej prípravy správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané skúsenostiam žiaka.
- 2) Pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a správnu výslovnosť.
- 3) Čítať kratšie úryvky z literatúry pre deti a mládež.
- 4) Čítať básne, úryvky z prózy.
- 5) Pri čítaní dramatických textov využívať rolové čítanie.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti

- 1) Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť ich použiť.
- 2) Vysvetliť podstatu osvojených javov a vedieť ich použiť.

Analytické a interpretačné zručnosti s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia

- 1) Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
- 2) Prerozprávať obsah prečítaného textu.
- 3) Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
- 4) Vyhľadávať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, vybrané pojmy a výrazy.
- 5) Pri rozbere literárnych textov používať literárne pojmy.
- 6) Hodnotiť postavy literárneho diela.
- 7) Odlišovať prozaické a básnické texty.
- 8) Odlišovať umelecké a náučné texty.

Tvorivé zručnosti

- 1) Zreprodukovať alebo vyjadriť dramtizáciou časť rozprávky, poviedky alebo povesti.
- 2) Na základe vlastnej fantázie dokončiť začatý príbeh vo forme rozprávania, dramtizácie a ilustrácie.
- 3) Tvoriť jednoduché rýmy.

Informačné zručnosti

- 1) Orientovať sa v knižnici.
- 2) Budovať si vlastnú knižnicu.

Všeobecné pojmy	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
ilustrácia	⊗	✓
autor/spisovateľ	⊗	✓
čitateľ/divák	⊗	✓
kniha	✓	👍
časopis	✓	👍
noviny	✓	👍
knižnica	✓	👍
text	⊗	✓
bábkové divadlo	✓	👍
bábka	✓	👍
poézia	⊗	✓
próza	⊗	✓
divadelná hra	⊗	✓
televízia	⊗	✓
film	✓	✓
hlavná myšlienka	⊗	✓

Literárne žánre	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
vyčítanka	✓	👍
hádanka	✓	👍
báseň	✓	👍
ľudová pieseň	⊗	✓
bájka	⊗	✓
rozprávka	✓	👍
komiks	⊗	✓

Štylizácia textu	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
zdrobnenina	⊗	✓
prirovnanie	⊗	✓
dialóg	⊗	✓

Štruktúra diela	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
nadpis	✓	☞
verš	⊗	✓
literárna postava:	⊗	✓
hlavná postava	⊗	✓
dej	⊗	✓

Metrika	1. – 2. ročník	3. – 4. ročník
rým	⊗	✓